

Datum
2019-09-13
Vår referens
Mikael Kylsäter
Strateg
mikael.kylsater@malmo.se

Tjänsteskrivelse

Motion av Magnus Olsson (SD) och Nima Gholam Ali Pour (SD) om behandling av medborgarförslag i kommunfullmäktige STK-2019-185

Sammanfattning

Magnus Olsson (SD) och Nima Gholam Ali Pour (SD) lämnade den 2 februari 2019 in en motion gällande behandling av medborgarförslag i kommunfullmäktige. Motionen föreslår att medborgarförslag ska behandlas av kommunfullmäktige och inte av respektive nämnd som är fallet idag. I ärendet *Översyn av medborgarförslag, Malmöinitiativet och Malmöpanelen* (STK-2018-852) föreslås att möjligheten att inkomma med medborgarförslag tas bort för att undvika otydligheten med att ha två snarlika instrument för att lämna förslag, medborgarförslag och Malmöinitiativet. Om kommunfullmäktige fattar beslut i enlighet med detta förslag kommer medborgarförslag som instrument inte att finnas kvar och därmed är förslaget i denna motion inaktuellt.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

1. Kommunfullmäktige avslår Magnus Olssons (SD) och Nima Gholam Ali Pours (SD) motion om behandling av medborgarförslag i kommunfullmäktige.

Beslutsunderlag

- Motion från Magnus Olsson (SD) och Nima Gholam Ali Pour (SD) om behandling av medborgarförslag i kommunfullmäktige
- Motion från Magnus Olsson (SD) och Nima Gholam Ali Pour (SD) om behandling av medborgarförslag i kommunfullmäktige
- Remissvar från förskolenämnden
- Förskolenämnden beslut 190612 §84
- Miljönämnden beslut 190611 §104 med Muntlig reservation (SD)
- Remissvar från miljönämnden
- Remissvar från fritidsnämnden
- Fritidsnämnden beslut 190613 §92 med Reservation (SD)
- Grundskolenämnden beslut 190612 §94 med Reservation (SD)
- Remissvar från grundskolenämnden
- Remissvar från servicenämnden
- Tjänsteskrivelse från servicenämnden
- Servicenämnden beslut 190618 §73 med Reservation (SD)

- Remissvar från kulturnämnden
- Kulturnämnden beslut 190618 §75 med Reservation (SD)
- Remissvar från gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden
- Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden beslut 190618 §78 med Reservation (SD)
- Remissvar från funktionsstödsnämnden
- Funktionsstödsnämnden beslut 190618 §93 med Reservation (SD)
- Remissvar från arbetsmarknads- och socialnämnden
- Arbetsmarknads- och socialnämnden beslut 190626 § 244 med Reservation (SD)
- Remissvar från hälsa-, vård- och omsorgsnämnden
- Stadsbyggnadsnämndens beslut 190627 §160 med muntlig Reservation (SD)
- Remissvar från stadsbyggnadsnämnden
- Tjänsteskrivelse stadsbyggnadsnämnden
- Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden beslut 190627 §90 med Reservation (SD)
- Tekniska nämnden beslut 190620 §172 med Muntlig reservation (SD)
- Remissvar från tekniska nämnden
- G-Tjänsteskrivelse KSAU 190930 Motion från Magnus Olsson (SD) och Nima Gholam Ali Pour (SD) om behandling av medborgarförslag

Beslutsplanering

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2019-09-30

Kommunstyrelsen 2019-10-09

Kommunfullmäktige 2019-10-31

Beslutet skickas till

Motionärerna

Arbetsmarknads- och socialnämnden

Fritidsnämnden

Funktionsstödsnämnden

Förskolenämnden

Grundskolenämnden

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden

Kulturnämnden

Miljönämnden

Servicenämnden

Stadsbyggnadsnämnden

Tekniska nämnden

Ärendet

Magnus Olsson och Nima Gholam Ali Pour från Sverigedemokraterna lämnade den 2 februari 2019 in en motion gällande behandling av medborgarförslag i kommunfullmäktige. Motionen föreslår att medborgarförslag ska behandlas av kommunfullmäktige och inte av respektive nämnd som är fallet idag. Motionen har skickats på remiss till stadens 12 facknämnder. Samtliga nämnder har inkommit med ett yttrande. Sverigedemokraterna reserverade sig mot beslutet i samtliga nämnder förutom i förskolenämnden.

Denna motion relaterar till två andra ärenden som också berör formerna för medborgardialog i Malmö stad och som har remissbehandlats under våren:

- Översyn av medborgarförslag, Malmöinitiativet och Malmöpanelen (STK-2018-852)
- Uppdrag budget 2018 - Ta fram modellen för samordnad medborgardialog i frågor som berör flera förvaltningar (STK-2018-90).

Stadskontoret har utifrån nämndernas yttranden utarbetat ett förslag till beslut.

Motionens yrkande

Motionen yrkar att kommunfullmäktige ska besluta: *”Att med stöd av Kommunallagen 8 kap. 1 §, ge möjlighet för den som är folkbokförd i kommunen att väcka ärenden i kommunfullmäktige genom att lämna in medborgarförslag.”*

Hur ser Malmö stads hantering av medborgarförslag ut idag?

Privatpersoner, oavsett ålder, som bor i Malmö har rätt att lämna in medborgarförslag till stadens nämnder. Förslaget ska lämnas in skriftligt till berörd nämnd, antingen digitalt eller med post. Förslaget kan gälla alla ämnen som ligger inom ramen för den kommunala kompetensen, men får inte avse myndighetsutövning mot enskild eller personärende.

Ett medborgarförslag i Malmö ska behandlas politiskt. Det kan ske genom hela nämnden eller av ett utskott eller enskild förtroendeman med delegerad beslutanderätt. I övrigt är det berörd nämnd som närmare bestämmer formerna för beredningen av förslaget. Avser medborgarförslaget frågor som ligger inom en annan nämnds ansvarsområde, ska förslaget översändas till berörd nämnd för politisk bedömning.

Principerna för medborgarförslag antogs av kommunfullmäktige 27 april 2017.

Vad säger kommunallagen om medborgarförslag?

Nedan ges en sammanfattning av vad som sägs om medborgarförslag i kommunallagen:

- Om fullmäktige vill får de besluta om att den som är folkbokförd i kommunen ges möjlighet att väcka ärenden i fullmäktige genom medborgarförslag (8 kap. 1 §).
- Fullmäktige får överlåta till styrelsen eller en annan nämnd att besluta i ett ärende som har väckts genom medborgarförslag om frågan inte är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt för kommunen (5 kap. 23 §).
- Om fullmäktige har medgett det, får nämnden besluta att den eller de som har väckt ett ärende genom medborgarförslag får närvara när nämnden behandlar ärendet och delta i överläggningar men inte i besluten (6 kap. 25 § andra stycket).
- Ärenden som väckts genom medborgarförslag och som lämnats över till berörd nämnd får inte delegeras (6 kap. 38 § 4 punkten).

Nämndernas synpunkter på motionen

Motionens förslag får överlag inget starkt stöd bland stadens nämnder. Tre nämnder anser att motionen ska avslås, sex nämnder att den ska anses vara besvarad och resterande tre lämnar inte något uttalat beslutsförslag. Dessa tre nämnder uttrycker dock inget stöd för motionens förslag. Ingen av nämnderna anser att motionen bör bifallas.

Flertalet nämnder hänvisar till den pågående utredningen *Översyn av medborgarförslag, Malmöinitiativet och Malmöpanelen* (STK-2018-852) och anser att man bör avvakta utredningens

slutsatser innan beslut tas om eventuella förändringar av Malmö stads hantering av medborgarförslag. Flera nämnder anser dock att det kan vara förvirrande att det som Malmö stad benämner medborgarförslag inte överensstämmer med kommunallagens definition. Flera nämnder uttrycker oro över att den administrativa bördan skulle öka om det ges möjlighet att skicka in medborgarförslag direkt till fullmäktige eftersom berörda nämnder sannolikt ändå skulle behöva yttra sig. De nämnder som anser att nuvarande system bör behållas pekar på att det är positivt att den nämnd som sitter på fackkunskapen behandlar förslaget.

Stadskontorets bedömning

Motionärerna föreslår att medborgarförslag ska behandlas av kommunfullmäktige och inte av respektive nämnd. Att beslut i ärenden som väckts genom medborgarförslag delegeras till berörd nämnd är dock förenligt med kommunallagen enligt 5 kap. 23 §. Nämnderna får dock inte enligt kommunallagen 6 kap. 38 § 4 punkten delegera dessa ärenden vidare. I detta avseende avviker alltså Malmö stad från kommunallagens föreskrifter eftersom det här är möjligt för nämnderna att delegera dessa beslut till ett utskott eller enskild förtroendemän. Detta kan åtgärdas antingen genom att byta namn på Malmö stads upplägg på medborgarförslag så att det inte förväxlas med medborgarförslag i kommunallagens mening eller att riktlinjerna ändras så att nämnderna inte tillåts delegera dessa ärenden.

Ett av argumenten som motionärerna framför som skäl till att medborgarförslag ska hanteras av kommunfullmäktige är att fullmäktige har möjlighet att tillsätta medel för att genomföra ett förslag som bifalls. Stadskontoret vill i detta sammanhang lyfta fram principerna för ekonomistyrning i Malmö stad. Dessa bygger förenklat på att fullmäktige genom ett årligt budgetbeslut fördelar ekonomiska ramar till nämnderna. Nämnderna ansvarar sedan för att bedriva sina uppgifter inom den ekonomiska ram de tilldelats. Fullmäktige kan i sin tur utkräva ansvar av nämnderna. Stadskontoret anser att detta är en god styrningsprincip som inte bör frångås. Dessutom förfogar inte fullmäktige idag över disponibla medel som skulle kunna användas för att löpande genomföra medborgarförslag.

I likhet med flera nämnder anser stadskontoret att möjligheten att lämna in medborgarförslag direkt till kommunfullmäktige riskerar att öka det administrativa arbetet i dessa ärenden. Detta eftersom kommunfullmäktige sannolikt hade behövt få in yttranden från berörda nämnder innan förslaget skulle kunna hanteras.

Sammanfattningsvis instämmer stadskontoret i nämndernas bedömning om att motionen inte bör tillstyrkas, utan att fullmäktige bör avvakta de förslag som presenteras i utredningen *Översyn av medborgarförslag, Malmöinitiativet och Malmöpanelen* (STK-2018-852). Det är bättre att göra eventuella förändringar i stadens hantering av medborgarförslag i ett samlat beslut som också väger in andra former för medborgardialog.

I ärendet *Översyn av medborgarförslag, Malmöinitiativet och Malmöpanelen* (STK-2018-852) föreslås att möjligheten att inkomma med medborgarförslag tas bort. Detta för att undvika otydligheten med att ha två snarlika instrument för att lämna förslag, medborgarförslag och Malmöinitiativet. Om kommunfullmäktige fattar beslut om att ta bort medborgarförslag som instrument är förslaget i denna motion inaktuellt.

Stadskontorets förslag

Stadskontoret föreslår att kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att avslå motionen.

Ansvariga

Heléne Norberg Direktör

Eva Marie Tancred Utvecklingssekreterare

Andreas Norbrant Stadsdirektör